

**Program innej formy kształcenia
„Całościowy 4,5 - letni kurs Psychoterapii Systemowej z elementami praktyki”
prowadzonego na Wydziale Studiów nad Rodziną**

I. Grupa docelowa/Adresaci

Kurs jest przeznaczony jest zarówno dla młodych psychologów, lekarzy oraz pracowników socjalnych wkraczających w życie zawodowe, jak i już pracujących specjalistów, pragnących przygotować się w sposób całościowy i praktyczny do wykonywania zawodu psychoterapeuty.

II. Wymagania wstępne / Kryteria rekrutacyjne

W kursie mogą uczestniczyć osoby spełniające następujące warunki:

- wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia, pedagogika, resocjalizacja, nauk o rodzinie lub ukończone studia lekarskie;
- pierwszeństwo w przyjęciu na studia mają osoby pracujące już zawodowo w obszarze pomocy psychologicznej, ochronie zdrowia;
- w dalszej kolejności przyjmowane będą osoby mające doświadczenie w pracy psychologicznej w formie stażu lub wolontariatu;
- dopuszcza się przyjęcie uczestnika na kurs psychoterapii bez praktyki w obszarze pomagania, ale warunkowo, aby do końca drugiego roku rozpoczął pracę, mając kontakt z pacjentem i zagadnieniami klinicznymi, niezbędnymi do pogłębiania podczas kursu.

III. Cele kształcenia

Kurs ma na celu wyposażenie osoby pracujące z ludźmi borykającymi się z różnego typu problemami psychicznymi w wiedzę i praktyczne umiejętności do świadczenia pomocy oraz planowanej interwencji psychologicznej, składające się na prowadzenie procesu terapeutycznego.

Kurs ma na celu wyposażenie psychologów, lekarzy, pracowników socjalnych oraz specjalistów zdrowia psychicznego w wiedzę i praktyczne umiejętności przydatne do nawiązywania kontaktu, wielopoziomowej diagnozy i rozumienia problemów pacjenta.

Jest przeznaczony dla osób wchodzących do zawodu psychologa, lekarza lub pracownika socjalnego, posiadających często wiedzę teoretyczną, ale mało doświadczeń w pracy w bezpośrednim kontakcie z pacjentem, oraz praktyków chcących doskonalić swoje umiejętności w celu uzyskania certyfikatu psychoterapeuty. Z doświadczeń autorów kursu wynika, że wiele osób rozpoczynających pracę w takich obszarach, jak pomoc społeczna czy służba zdrowia, ma małe doświadczenie praktyczne dotyczące kontaktu z pacjentem i praktyki klinicznej. Proponowany kurs ma pomóc wejść w zawód, pomagając zdobyć praktyczne umiejętności psychologiczne, czasami przeciwżyć je na sobie pod okiem profesjonalisty, a także doświadczyć pracy z pacjentem w bezpiecznych warunkach. Kurs w części zapewnia możliwość superwizji i stażu klinicznego.

Kurs w pełni przygotowuje do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, oferując terapię własną, zajęcia praktyczne i teoretyczne z wielu modalności psychoterapii, a także zapewniając staż kliniczny.

IV. Sylwetka absolwenta

Osoba kończąca kurs będzie posiadała gruntowną wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie prowadzenia różnych form oddziaływań psychoterapeutycznych: terapii grupowej, indywidualnej, rodzinnej oraz par. Będzie potrafiła zaplanować proces terapii oraz dokonać diagnozy problematyki pacjenta w różnych podejściach terapeutycznych, ze szczególnym uwzględnieniem Terapii Systemowej. Zdobędzie umiejętność rozpoznawania zjawisk i mechanizmów występujących w procesie psychoterapii, w szczególności aktywnego słuchania, rozpoznawania mechanizmów obronnych, nawiązywania empatycznego kontaktu, określania celów i kontraktowania psychoterapii oraz posługiwania się settingiem terapeutycznym i rozumienia jego znaczenia w zależności od stosowanej formy pracy.

Terapia własna, obejmująca proces grupowy, terapię grupową oraz szkolenie przekazu genogramowego, wyposaży uczestnika w umiejętność analizy własnych doświadczeń, niezbędną do rozumienia trudności pacjenta i odróżniania ich od własnej problematyki. Uczestnik nabędzie również kulturę psychoterapeutyczną poprzez poddawanie swojej pracy ustawicznej superwizji oraz refleksji etycznej i metodologicznej, zgodnej z aktualnym stanem wiedzy naukowej.

Po uzyskaniu zaświadczenia o ukończeniu kursu u uczestnik będzie posiadał wiedzę i umiejętności umożliwiające przystąpienie do egzaminu zewnętrznego prowadzącego do uzyskania certyfikatu, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. poz. 917).

V. Efekty uczenia się:

l.p.	Opis zakładanych efektów uczenia się (przy użyciu czasowników operacyjnych)	Odniesienie do efektów uczenia się na poziomie 7 PRK	Sposoby weryfikacji
WIEDZA			
KCPS_W01	ma gruntowną wiedzę teoretyczną w zakresie prowadzenia oddziaływania opartą na podstawie różnych szkół psychoterapeutycznych (humanistyczno doświadczeniowa, psychodynamiczna, psychoanalityczna, poznawczo-behawioralna, systemowa, integracyjna)	P7S_WG	- egzamin pisemny (test wyboru + pytania otwarte) - analiza porównawcza – opis różnic między szkołami
KCPS_W02	zna teorię systemów	P7S_WG	- kolokwium ustne - streszczenie wybranego artykułu z teorii systemów
KCPS_W03	posługuje się pojęciami z obszaru teorii systemowych	P7S_WG	- zadanie praktyczne – analiza case study z użyciem pojęć systemowych - prezentacja na superwizji grupowej

KCPS_W04	zna historię rozwoju psychoterapii systemowej oraz wkład jej głównych teoretyków w rozwój tego nurtu;	P7S_WG	• egzamin pisemny (test wielokrotnego wyboru) • przygotowanie mapy myśli / osi czasu
KCPS_W05	rozumie zasadę prowadzenia różnych form oddziaływania psychoterapeutycznego (terapia indywidualna, grupowa, interwencja kryzysowa, EMDR, Biofeedback)	P7S_WG	• test wiedzy z modułów specjalistycznych • projekt – opis zastosowania wybranej metody w pracy z wybranym zaburzeniem
KCPS_W06	zna definicję i potrafi podać przykłady psychologicznych mechanizmów obronnych	P7S_WG	• test • ćwiczenie – identyfikacja mechanizmów w sesji na podstawie winiety
KCPS_W07	zna definicję i potrafi podać przykłady błędów poznawczych	P7S_WG	• test jednokrotnego wyboru • analiza krótkiego przypadku z wypisaniem błędów poznawczych
KCPS_W08	zna objawy chorób i zaburzeń psychicznych	P7S_WG	• egzamin ustny z obrazu klinicznego (randomizowane karty diagnostyczne) • test wielokrotnego wyboru (DSM-5/ICD-11)
KCPS_W09	zna prawne uwarunkowania stosowania psychoterapii	P7S_WK	test z zakresu: • zapisów ustawowych dotyczących wykonywania psychoterapii • wybranych artykułów prawa karnego i rodzinnego • ustawy o zapobieganiu przemocy • procedury niebieskiej karty • RODO
KCPS_W10	zna kodeksy etyczne wybranych towarzystw zrzeszających psychoterapeutów	P7S_WK	• test z analizy przypadków naruszeń etycznych • dyskusja na forum (case study etyczny)
KCPS_W11	posługuje się wiedzą naukową z zakresu badań nad skutecznością metod psychoterapeutycznych	P7S_WG	• prezentacja (referat) na podstawie artykułu RCT lub meta-analizy • krytyczna recenzja wybranego badania
UMIEJĘTNOŚCI			
KCPS_U01	objaśnia pacjentowi zasady prowadzenia psychoterapii oraz przedstawia zakres własnych kompetencji	P7S_UK	• obserwacja nagrania symulowanej sesji (OSCE)

			• sprawdzenie przygotowanej informacji dla pacjenta (pisemna)
KCPS_U02	potrafi zalecić pacjentowi właściwą literaturę	P7S_UK	• przygotowanie spersonalizowanej listy lektur do konkretnego przypadku (ocena przez superwizora)
KCPS_U03	monitoruje realizację kontraktu i omawia proces kończenia psychoterapii	P7S_UO	• analiza przypadku – przedstawienie przebiegu kontraktu i zakończenia w superwizji • raport superwizyjny
KCPS_U04	rozpoznaje mechanizmy nałogowego regulowania emocji i objawy uzależnień chemicznych oraz behawioralnych	P7S_UW	• rozpoznanie na podstawie winiety (case vignette) • test umiejętności diagnostycznych (film z pacjentem symulowanym)
KCPS_U05	ocenia konieczność pomocy ze strony innych specjalistów (psychiatra, dietetyk, seksuolog, etc.)	P7S_UW	• raport superwizyjny • dyskusja w grupie superwizyjnej
KCPS_U06	opisuje pacjentowi jego rolę w terapii, rekomenduje aktywność (np. dziennik, praca poza sesjami)	P7S_UK	• obserwacja symulowanej sesji lub opracowanej rzeczywistej • raport superwizyjny
KCPS_U07	rozpoznaje objawy zaburzeń i problemów psychicznych	P7S_UW	• test – postawienie hipotezy diagnostycznej na podstawie winiety
KCPS_U08	rozpoznaje sytuację psychologiczną pacjenta	P7S_UW	• analiza sesji (opis sytuacji, emocji, potrzeb) – ocena superwizora • raport superwizyjny
KCPS_U09	analizuje przebieg procesu psychoterapii	P7S_UW	• raport z superwizji z analizą procesu, min.3 przypadki
KCPS_U10	przeprowadza procedurę zawierania kontraktu terapeutycznego	P7S_UW	• role-play z pacjentem symulowanym + checklista kontraktu
KCPS_U11	planuje oddziaływania w zależności od szkoły i rodzaju problemów pacjenta	P7S_UO	• projekt planu terapii dla przypadku (ocena merytoryczna)
KCPS_U12	buduje konceptualizację przypadku	P7S_UW	• pisemna konceptualizacja (wg wybranego modelu) – ocena superwizora
KCPS_U13	formułuje i przedstawia do superwizji dylematy kierunkowe i etyczne	P7S_UU	• prezentacja case study na superwizji grupowej

			• raport superwizyjny
KCPS_U14	przygotowuje prezentację procesu terapii do superwizji	P7S_UU	• przygotowanie pisemnej i ustnej prezentacji.
KCPS_U15	analizuje zjawiska przeciwprzeniesienia (własne reakcje)	P7S_UW	• dziennik autorefleksji po każdej superwizowanej sesji (ocena superwizora)
KCPS_U16	analizuje przeniesienie i budowanie sojuszu terapeutycznego	P7S_UW	• raport superwizyjny
KCPS_U17	diagnozuje stan psychiczny pacjenta (wstępna diagnoza)	P7S_UW	• egzamin praktyczny (OSCE) z pacjentem symulowanym + opis przypadku
KCPS_U18	stosuje zasady bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych (ryzyko samobójcze)	P7S_UW	• warsztatowa ocena wykonania procedury z symulowanym pacjentem
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
KCPS_K01	nawiązuje bezpieczny kontakt, pomaga zredukować lęk przed terapią	P7S_KO	• obserwacja pierwszej sesji w sytuacji symulowanej (superwizor w czasie rzeczywistym).
KCPS_K02	wykazuje umiejętność "kontenerowania" emocji pacjenta	P7S_KR	• ocena superwizora na podstawie obserwacji (częstotliwość i jakość interwencji regulujących emocje)
KCPS_K03	współpracuje z zespołem terapeutycznym (w tym różne specjalizacje)	P7S_KO	• raport z odbytych konsultacji interdyscyplinarnych (minimum 3 przypadki) + ocena koordynatora zespołu
KCPS_K04	współpracuje z grupą superwizyjną (otwartość, eksploracja własnych przeżyć)	P7S_KK	• ocena superwizora grupowej (skala: aktywne uczestnictwo, przyjmowanie informacji zwrotnej) • prezentacja materiału klinicznego
KCPS_K05	zadaje pytania cyrkularne	P7S_KR	• analiza anonimizowanego transkryptu sesji rodzinnej – obecność i jakość pytań cyrkularnych
KCPS_K06	utrzymuje pozycję neutralną	P7S_KR	• raport superwizyjny
KCPS_K07	formułuje kontrakt w zrozumiałym języku, odnoszący się do celów zmiany	P7S_KO	• przedłożenie pisemnego kontraktu dostosowanego do poziomu pacjenta

			• omówienie, zatwierdzenie przez superwizora
KCPS_K08	planuje celowe oddziaływania wobec systemu rodzinnego lub pary	P7S_KO	• prezentacja planu interwencji systemowej na superwizji + ocena superwizora
KCPS_K09	prowadzi sesje z wykorzystaniem genogramu	P7S_UW	• przedstawienie graficzne genogramu + raport pisemny z interpretacji

VI. Zakres tematyczny:

0. Trening Własny

60 godzin

1. Problemy etyczne w psychoterapii

Seminarium: 10 godzin

2. Problemy prawne w psychoterapii

Seminarium: 10 godzin

3. Podstawy metodologii i projektowania badań w obszarze psychoterapii

Seminarium: 10 godzin

4. Bezpieczeństwo i Higiena Pracy Psychoterapeuty

Seminarium: 10 godzin

5. Praca Własna - Self Experience Group. Rok 1

100 godzin

6. Praca z pacjentem psychotycznym

Seminarium: 20 godzin

7. Praca z zaburzeniami lękowymi

Wykłady: 10 godzin

Warsztaty: 10 godzin

8. Praca z zaburzeniami afektywnymi

Wykłady: 10 godzin

Warsztaty: 10 godzin

9. Zaburzenia Odżywiania

Wykład: 10 godzin

Warsztaty: 10 godzin

10. Zaburzenia Rozwojowe i Zachowania

Wykłady: 10 godzin

Warsztaty: 10 godzin

11. Praca Własna - Self Experience Group. Rok 2

100 godzin

12. Praca z pacjentem zab. Osobowości

Wykłady: 10 godzin

Warsztaty: 10 godzin

13. Praca z pacjentem uzależnionym SPA

Seminarium: 20 godzin

14. Praca z uzależnieniami behawioralnymi

Wykłady: 10 godzin

Warsztaty: 20 godzin

15. Praca Własna - Self Experience Group. Rok 3

50 godzin

16. Diagnoza nozologiczna i farmakoterapia

Wykłady: 10 godzin

Warsztaty: 10 godzin

17. Prowadzenie Procesu terapii indywidualnej

Wykłady: 30 godzin

Warsztaty: 30 godzin

18. Prowadzenie Procesu terapii grupowej

Wykłady: 30 godzin

Warsztaty: 30 godzin

19. Teoria praktyka podejście humanistyczno doświadczeniowe

Wykłady: 10 godzin

Warsztaty: 10 godzin

20. Teoria praktyka podejście psychodynamiczne

Wykłady: 10 godzin

Warsztaty: 10 godzin

21. Teoria i praktyka podejście Poznawczo behawioralne

Seminarium: 20 godzin

22. Formy pomocy psychologicznej (interwencje kryzysowe i praca z traumą)

Wykłady: 10 godzin

Warsztaty: 10 godzin

23. Nowe metody pracy z zaburzeniami psychicznymi (EMDR, Biofeedback)

Warsztaty: 20 godzin

24 Teoria i praktyka podejście psychoanalityczne

Warsztaty: 20 godzin

25 Warsztaty Terapia Systemowa szkoła komunikacyjna

Warsztaty 20 godzin

26. Warsztaty Terapia Systemowa szkoła strukturalna

Warsztaty: 20 godzin

27. Warsztaty Terapia Systemowa szkoła strategiczna

Warsztaty: 20 godzin

28. Warsztaty Terapia Systemowa szkoła Trans Generacyjna

Warsztaty: 20 godzin

29. Warsztaty Terapia Systemowa szkoła Mediolańska i postmodernistyczna

Seminarium: 20 godzin

30. Praca własna Genogram

Warsztat: 66 godzin

31. Superwizja Systemowa

Warsztaty: 60 godzin

32. Staż Środowiskowy Dom Samopomocy

Wymiar: 160 godzin

33. Staż w innej placówce systemu ochrony zdrowia

Wymiar: 240 godzin

VII. Organizacja kształcenia

Tryb zajęć: stacjonarny

Język wykładowy: polski

Formy zajęć: wykład, seminarium, warsztaty, praktyki, terapia szkoleniowa (doświadczenie własne)

Łączny nakład pracy: 73 ECTS

Liczba godzin dydaktycznych: 1346

VIII. Warunki otrzymania zaświadczenia o ukończeniu kursu

Po ukończeniu i zaliczeniu wszystkich zajęć kursowych, odbyciu praktyk stażowych, przedstawieniu i zrecenzowaniu poddanego superwizji przypadku (case study), słuchacz otrzyma zaświadczenie o ukończeniu *Całościowego 4,5-letniego Kursu Psychoterapii Systemowej z elementami praktyki.*